

Tatyos Bebek'in Sevim Belli ile Sevinç Özgüner hakkında yaptığı söyleşi

Sayın Sevim Belli, Sevinç Özgüner'le tanışıklığınız nerede ve nasıl başladı. Kısaca bahseder misiniz?

Yanılmıyorsam 1946 yılıydı, "Yüksek Tahsil Gençlik Birliği" (adını verdiğimiz) bir derneğimiz vardı. Sevinç, Nuran Bozer Akşit, Nihat Sargın, Vecdi Özgüner hepimiz o derneğin üyeleriydik. Öğrenci derneği olmakla esas alanımız öğrenci haklarını savunmaktı. Ama öğrenci haklarını savunurken, insan haklarına da, vatandaşların eşitlik haklarına da savunuyorsunuz elbette. Genellikle gençliğin sorunlarını hedefliyordunuz. Tabii, kendi sol görüşümüze uygun olarak. Dernek çalışmaları epey devam etti. Sonra 51 Tev-kifatıyla beraber ona da son verdiler. Biz dernek kurulduğunda Tıp Fakültesi'nde öğrenciydik. Sevinç'le özellikle Nuran Bozer'le oradan göz tanışıklığımız vardı ama fazla yakınlığımız olmadı. Çünkü ben onlardan iki, üç sınıf öndeydim. Bir süre sonra da gözaltına alındım. "Siyasi dedikodu" konusu olmasın diye dernekten biraz uzak durdum. 1950 yılında ihtisas yapmak üzere Fransa'ya gittim. Paris'ten döndükten sonra 1951 Tevkifatı bağlamında tutuklandım. Sonra Nuran ve Sevinç de tutuklandılar.

Suçlama neydi?

Türkiye Komünist Partisi üyesi olmak ve bu yolda faaliyette bulunmak. Onlar da aynı davanın sanıkları olarak geldiler. Bizim esas arkadaşlığımız, dostluğumuz orada başlar. Davaya askeri mahkeme bakıyordu. Bizi Birinci Şube'deki sorgulamadan sonra Harbiye'deki askeri cezaevine götürdüler. Benim Emniyet sorgulamam, "tecrit" sürem iki yıla yakın sürdü. 21 ay tek odada kaldım. Öbür arkadaşlar daha az kaldılar. Yurt dışından geldiğim için, belki de bir dış irtibat arıyorlardı. Zannediyorum beni hep göz önünde bulundurmaya tercih ettiler. Mahkemenin başlamasına yakın zamanda ben de Harbiye Askeri Cezaevi'ne nakledildim. Yarı yarıya tahliye olmak gibiydi. Ve orada Sevinç'le aynı koğuştaydık. O zaman 10 kızdık galiba, arada gelen gidenlerle azalıp çoğalmalar oluyordu. Erkekler de 150 kişi filandı. Sevinç ve Nuran Tıp Fakültesi'nde ikinci sınıf öğrencileriydiler. Sevinç beraat etti çıktı. Yeniden, bu kez diş hekimliğine başladı. Nuran iki sene hüküm giydi. Nuran da sonradan Tıp Fakültesi'ne devam edip doktor oldu.

Tevkif at Sevinç Özgüner'in mesleki kaderini değiştirdi yani.

Evet, değiştirdi, Sevinç diş hekimi olarak

devam etti. Sevinç'le içerde beraber aynı koğuştaydık. Ben hapisten çıktığımda ailem Laleli'de oturuyordu, Sevinç de Aksaray'da oturuyordu. Ahbablığımız dışarıda da uzun süre devam etti. Çok sık görüşüyorduk. Daha çok ben onları ziyaret ederdim. Sonra benim davam Ankara'ya devredildi. Çıktıktan sonra Mihri Belli ile birlikte (evlenmiştik) Afyon'da "ikamete memur" edildik. Yani zorunlu ikamet ve polis gözetimi. Onlar İstanbul'da kaldılar. Sevinç, Türkiye İşçi Partisi'ne üye oldu. Biz Türkiye İşçi Partisi'yle çok haşır neşir olmadık. Bu arada ben 1964-1967 arası Cezayir'de doktor olarak çalıştım. Dönüşte de uzun süre Ankara'da oturduk. Ama ilişkilerimiz hep dostçaydı.

Sevinç Hanım'la hapisane günleriniz nasıl geçiyordu?

Çok düzenli bir programımız vardı. Siyaset, sanat, her konuda okuma ve tartışma saatlerimizi

şaşmamaya programlamıştık ve uygulardık. Sevinç akıllı bir kızdı. Akıllı, dürüst, zeki, çabuk kavrayan, çabuk tepki gösteren bir arkadaştı. Hem yürekli hem yufka yürekli, tüm gerçek devrimciler gibi. Bedence biraz zayıf, çelimsiz görünürdü ama dayanıklı bir kızdı. Ben Emniyet Müdürlüğü'nde, tecritteyken onlar uzun bir açlık grevi yaptılar. Ben koğuşa geldiğimde açlık grevinden yeni çıkmışlardı. Arkadaşlar o yüzden biraz çelimsizdiler. Hep beraber Harbiye Askeri Cezaevi'nin iç avlusunda havalandırmaya çıkarılırdık. Sevinç'i hep avluda hatırlarım. Havalandırmaya çıkmak açlık grevinin taleplerinden biriydi. Askeri cezaevi, askerler var etrafta. Bu nedenle kadın mahkûmları havalandırmaya çıkarmıyorlardı.

Özel bir anınız var mı o günlerden?

Bir gün yine voltada "Sevinç hasta mısın, titriyorsun?" dedim. Sevinç "Beni bilmez misin? Hem üşürüm, hem gezerim" dedi. O kadar hoş söylemişti ki, hep hatırlarım onu. Hapiste üşümek biraz da ahvali adiyedendir, hele havalandırmada. Doktorun verdiği ç gibi hepimiz mutlaka çıkardık havalandırmaya. Sağlığımızı koruyacağız, burjuvaziye karşı demir gibi ayakta kalacağız. Her arkadaşlıkta olur, zaman zaman biri olmadık bir laf söyler. Hakikaten Sevinç'ten hiçbir irkilmem olmadı. Ve Sevinç öldürüldüğü zaman sanki benim evimden bir insan öldürüldü. Çok üzüldüm.

Hatırlıyor musunuz Sevinç Hanım'ın öldürüldüğü günü?

O akşam İzmir'de kız kardeşimin evindeydim. Eniştem, kız kardeşim, ben haberleri dinliyorduk. Televizyonda Sevinç'in resmini görünce ne kadar fena oldum bilemezsiniz. Evine giriyorlar, uzun süre kapılarını açmak için uğraşıyorlar. Ve kimse, komşular polis çağırmaya cesaret edemiyor!

Kimse duymamış mı?

Duymamış değil duyup da, pencereyi açıp "Bu adamın kapısı zorlanıyor" diye polis çağıramamışlar. Hoş o günlerde kimse ya polise güvenmiyordu ya da kendi başından korkuyordu. Öyle bir ortam vardı. Nitekim Sevinç'i evine girerek, evinde öldürdüler. Sevinç'in o çevrede etkinliği vardı, göze batıyordu. Onu bir an evvel bertaraf etmek istediler.

Siyasal olarak keşiştiğiniz oldu mu?

İkimiz de Türkiye Komünist Partisi üyesiydik. Ben 1950 yılında Tıp Fakültesini bitirip Paris'e gittim. Orada Türkiye Komünist Partisi üyesi, sol sempatiyanı olan arkadaşlarla birlikte çalışmakla görevlendirilmiştim. Sevinç, Nuran ve diğer arkadaşlar İstanbul'daki gençlik hareketindeydiler. Yani kurumsal olarak alanlarımız farklıydı. Ben yurtdışı temsilcisiydim. Nasıl olsa ihtisasa gidiyorum diye orada görevlendirdiler beni. Kısa bir süre sonra da tekrar Paris'e dönmek üzere yurda gelmem gerekti ve tutuklandım.

Dönemin siyasi durumunu özgürlükler açısından değerlendirebilir misiniz?

1946 yılı biliyorsunuz çok partili döneme geçiş dönemiydi. İkinci dünya savaşı bitmiş, "demokrasiler" kazanmış. Türkiye, kısmen, Almanya'nın dostu olarak ve de bulaşmamayı tercih ederek savaş sırasında iki tarafa da uzak duran bir durumda oldu. Sonra da açığı telafi etmek için "Demokratların", başta da ABD'nin safına geçti. Çok partili düzene geçmek zorunlu oldu böylece. Doğru ya da yanlış ama o dönem İsmet Paşa için karakol, karakol dolaşım görevlilere, "Yalnız Demokrat Parti örgütlerine müsamaha göstereceksiniz" dediği anlatılırdı. Elbette kapı kapı dolaşacak değildi ama yetkilileri uyarmış ya da talimat vermiş anlaşılabilir. Çünkü 46 hareketini biliyorsunuz,

sendikalarla beraber Türkiye İşçi ve Emekçi Partisi'nin kuruluşu. Bu arada neden ayrı bir parti kurmak istediniz diye Esat Adil ile temas ettiğim için olacak, 1946 Tevkifatında beni de topladılar. Tabii çok kalmadım. Hakikaten örgütsel bir bağlantım yoktu, üye olmamıştım. Fişlenmiş olduk. "Gözümüz üzerinde, sen de öyle aklına eseni yapamazsın. Bu memlekette böyle yürür işler" gibisinden bir gözdağı verdiler işte.

Sevinç Özgüner'le son görüşmeniz...

Mihri Belli'yi 1979'da öldürmeye teşebbüs ettiler. İstanbul'da oturuyorduk. Mihri Cerrahpaşa Hastanesi'nde yatıyordu. Sevinç, Mihri'yi ziyarete gelmişti. Oysa az önce tatsız bir tartışma yaşanmıştı bizim çevrede. Sevinç'le en son görüşmemiz o zaman olmuştu. Sevinç, Mihri'yi ilk ziyaret edenlerden biriydi. Önce Mihri Belli kurşunlandı. Hiç kimse birkaç ay sonra Sevinç'in de aynı akıbetle, hayatını sonlandırabilecek şekilde bir saldırıya uğrayacağını düşünmüyordu. Bir iki ay sonra onu da vurdular.

Neden o insanlar öldürülüyordu?

"Türkiye'yi karıştırmak istiyorlardı" diye değerlendiriyorum. Muhakkak, bu işi planlayanların arkasında birtakım ulusal ve uluslararası çıkarlar vardı. Sağ, sola karşı oynadılar ve 12 Mart yetmedi, nihayet 12 Eylül dönemine kadar geldik ve de...

Kaynak: Sevinç Özgüner'in katledilmesinin 29. Yıldönümü vesilesi ile hazırlanan bülten.